

vendar le magjarska beseda. — Sklenjena je tudi postava nezdržljivosti, vsled ktere je državnim poslancem prepovedano, da so ob enem tudi najemniki državnih lastin, vojaki, duhovniki, pri bankah in železnicah opravični svetovalci in ravnatelji ali dolžniki, katerim so upniki dnino v zastavo vzeli, če poslance v 3 mesecih dolga ne plača itd. Vsled te postave utegnejo najbolj levničniki evirn prestii. Na drugi strani je pa postava dobra, ker stavi jéz sebičnosti poslancev.

Vnanje države. Na Bavarskem so si navskriž prišli zastopniki ljudstva v dež. zboru in pa vlada. Ministerstvo je dobilo nezaupnico, ker dela strankarsko in proti veliki večini ljudstva. Posebno ostro zgrabil je vrli politikar dr. Jörg ministra bogočastja. Nekoliko tolažbe je pa še tisti večer doživel minister, ker je kralj njegovi gospej, ki biva v gradu blizu kraljevega, poslal krasen šopek cvetlic!! —

Iz Spanskega se poroča nova zmaga nad republikanci. Kraljev brat Alfonzo jih je v Aragonii natepel.

Za poduk in kratek čas.

Naša mladina.

Jabelko ne pada daleč od debla. „Nar. pr.“

Naslednji, skoz in skoz resnični in podučni spis posneli smo iz „Učiteljskega Tovariša“, ki izhaja v Ljubljani in je zares „list za šolo in dom“, učiteljem zanesljiv vodnik in starišem moder svetovalec pri najtežavnem delu: pri vzreji otrok. Naj bi za majhno ceno (3 gld. na leto in 1 gld. 50 kr. za polletje) povsod se razširil, ker je tega zares vreden, kakor se boste prepričali iz spisa, katerega tu v poduk podajemo. Tako-le piše „Uč. Tovariš“: Vse toži, da je mladina čedalje bolj spridena! Stariši pravijo: šola je tega kriva; učitelji pa: domača odgoja je vzrok temu; cerkev pa toži nad nejevero, brezverstvom in javno odgojo. Drugi pa pravijo: tem bolj ko so ljudje učeni, čim bolj so sprideni, in v omiki najdejo vzrok, da je mladina čedalje porednejša; terdó namreč: Ako napreduje ljudsko izobražanje, napreduje tudi нравno spridenje. — Kje bomo iskali pravega vzroka? Atene ali Rim ni razpadel samo zaradi gizdavosti; poedina stvar tudi ni kriva spridenja naše mladine; vzrokov je mnogo; posameznim se ne more vse to podtikati. Ko pa ponehuje lepa hišna navada, ko zginja pobožnost po družinah, peša pa tudi нравnost pri otrocih.

Najhujše zlo pri naši mladini je, da vere ne čista, da je pri službi božji brez vsake pobožnosti, da je vnemarjena do cerkve in njenih nauk! Od kod neki izhaja vse to? V prvi vrsti je menda tukaj izgled starišev. Vselej, posebno pa v mladosti dober zgled vse premore.

Otroci radi posnemajo, kar vidijo; nimajo še navad, katere bi jih odvrčevale od posnemanja. Niso vajeni sami reči premišljevat in povsod bolj gledajo na dela kakor na besede teh, kateri jih učé. Beseda gine, zgled pa rine. Ako vidijo dela, ki so nasproti temu, kar jih učé, potem jim je vera lepa ceremonija in krepost misel, ki se ne da speljati. Ako stariši sami ne gredó k službi božji, ako po družinah ni domače pobožnosti, ako je nekaterim vera neumnost in se domači skušajo prekositi v zanikanji tega, kar bi imeli verovati, samo da so „omikani“, kaj pomaga tukaj kerščansko podučevanje v cerkvi in v šoli? Ker ni pobožnost in kerščansko življenje več po novi „šegi“, je tudi malo starišev, kateri bi vsajali v mlada serca vero in pobožnost. Koliko je družin, v katerih je še kaj domače pobožnosti? Koliko hiš je, kjer bi molili, ko zvon vabi k molitvi? Mogoče da je to še po kmetih, po mestih pa to ni več v navadi. Domača pobožnost je ljudem v zasmeh, „omikanemu“ svetu je to mračnjaštvo; namesto življenja svetnikov ali svetega pisma beró rajne romane in drugo. Krepost po novelah in v igrah jih gane; blaga priprostost in pobožnost v navadnem življenji jim je pa neumnost in smešnost, kar pa taki „smešni“ ljudje storé iz blagosrčnosti, to pa sumničijo in podtikajo jim sebičnost in druge zle namene. Ako se to godi po družinah, ni čudo, da otroci v cerkvi in v šoli ne hoté slišati o božjih rečeh, ali da so pri poduku čisto v nemarni.

Pri gospódi so otroci dobro izrejeni, ako se znajo lepo priporočevati in se lepo predstavljati. Pri takem izurjenji za vnanjo vljudnost in gospósko nejeverstvo zanemarja se vera in krepost skoro popolnoma. Kje se bo otrok naučil moliti, ako oče nima časa za to, mati pa se sramuje z njim moliti, ker je že pri nji davno ugasnila materna pobožnost. Kaj pomaga takó izurjeno mladino priganjati k javni službi božji, ako stariši rekó: „Ne potrebujemo cerkve, niti njenih postav in nauk. Tudi brez tega sem lahko dober kristijan in zveličan. Tempel, kjer Boga molimo, je narava.“ — Marsikateri hišni oče pravi: Kaj čem v cerkev hoditi, doma ravno tako lahko Boga molim, pa hodi med tem časom po svojih opravkih in veselicah ter pravi: V cerkvi me jezi le farizejstvo in kar tam pridigujejo, to davno vem. — Po marsikaterih hišah ne praznujejo nedelje, in stariši ne hodijo več k očitni službi božji. In to vidijo otroci! Ali bodo potem radi hodili v cerkev? — Otroci brez vere, brez kerščanstva in brez kreposti so terdosrčni in brez ljubezni do lastnih starišev. Ko so se začeli meščanje in kmetje sramovati noše svojih pobožnih starišev, in ko so se poprijeli tuje, gospóske (!) noše, odvrgli so tudi pobožne navade svojih prededov.

Resnično je, da otroci ne spoštujejo in ne ubogajo starišev in učencikov; kako je vendar to, da se mladost ne privadi pokorščine? Vzrok za

to je dvoji: Otrokom ali vse spregledajo, ali pa pretrdo z njimi ravnaajo. (Dalje prih.)

Sijajna zmaga!

Kje in v kakej stvari? vprašaj. V družbinskem življenju mariborskih Slovencev! Maribor! Komu ne poskakuje srce, ko čuje to ime? Tukaj je koklja, nova era, izlegla — in to največ pri „Erzherzog Joannu“ — jajca slovenskega liberalizma, ki so se potem še le, a ne prej, v Ljubljani v Tavčerjevem „Hotel Europe“ izvalila, da zdaj liberalne putice povsod čivkajo. Kakor dalje toraj liberalni slovenski jezik sega, tako dalje slovi in mora sloveti ime Maribor, ki je rojstno mesto vse vsrečevalnega slovenskega liberalizma!

No kaj se je pa tako veselega v Mariboru v družbinskem življenju zgodilo? Zmaga, zmaga! „Gospodar“ ne najde besed, razun če bi hotel lagati, da veselje nad to zmago, pobedo, dobitvijo, nadvlado primerno izrazi, popiše uživotvori, predstavi in objavi. Poslušaj le, kar piše v „Nar.“ dne 28. jun. dopisnik iz Maribora, ki pozna na tanko vse socialne razmere, ker je povsod, kder ga je treba ali tudi ne, ki je brez dvoma tudi sam „socialist“, to je človek, ki pečenko prav tako rad je, kakor ti, dragi bralec, in kteremu denar tudi ne „cvête“, kakor nama ne, — ta vse razmere poznavaajoč dopisnik piše: „Socialno življenje — dasi nikakor ni sijajno (zánj bi lahko bolj sijajno bilo) — se je v Mariboru dokaj spremenilo. (Oddehni se, bralec!) Odkar smo „posvêtni“ Slovenci sploh z odločno svobodomiselnim programom ($0 + 0 = 0$) podili predsodek, da bi bilo slovenstvo z ultramontanstvom (kihnite!) identično, ne insultirajo nas Nemci več z „windischer esel“, in enacimi komplimenti. Uže zdaj so razmere ugodnejše itd.“

Pazi bralec, da se ne zgubiš v tem socialnem ričetu! V čem je zmaga mariborskih Slovencev? V tem, da niso več v očeh Nemcev „windische esel“. Kdo je bil poprej več „osel“? Dopisnik tega ne razsodi. In s čem so to dosegli, da niso več v očeh Nemcev „windische Esel“? S tem, da so podrli predsodek Nemcev (abotni Nemci, da ste kedaj tak predsodek imeli!), da bi bilo slovenstvo z ultramontanstvom „identično“. In kaj je „ultramontanstvo“, da je Slovenec poprej sramotilo in „ôsle“ ž njih delalo? „Ultramontanstvo“ nič druga ni, kakor duševna zveza s poglavarjem kat. cerkve, ki biva v Rimu, onkraj planin = ultra montes. To zvezo so raztrgali „posvêtni“ Slovenci, ako se namreč strinjajo z dopisnikom, in tako so postali v cerkvenem oziru brez glave, ker nočejo Nemcem za ljubav „identični“ biti z „ultramontanci“. S tem so dosegli v socialnem življenju vsaj toliko, da niso več v očeh Nemcev „windische Esel!“

In to je že nekaj; za ljudi pa, ktere so poprej abotni Nemci za „ôsle“ imeli, je to naravnoč zmaga! „Osli“ toraj niste več, in to je pripisati prizadevanju mož, ki so Nemcem podrli predsodek, da bi mariborski „posvêtni“ Slovenci katoličani in kot taki — „ôsli“ bili! Ali ni to sijajna zmaga? — Ena nas pa skrbi, da namreč dolgo ne bodo uživali „posvêtni“ Slovenci sadu zmage, ki so jo dosegli s tem, da kažejo, ka niso s katoliškimi Slovenci „identični“. Če se namreč enemu ali drugemu „posvêtnih“ Slovencev v kazini ali v kakej drugej krčmi pripeti, da se nepremišljeno Slovenca pokaže, ali pa celô za „tumaste“ slovenske „pavre“ besedo zastavi, splava lahko ves dosedanji trud po Dravi, ter zopet lahko in morebiti celô dopisnika samega prismojen Nemec z „windischer Esel“ zgrabi. Dokler namreč Slovenec popolnoma svoje narodnosti ne zataji in vsaj k feuerweristom ne pristopi, je vedno v nevarnosti, da mu kaka nemška prismoda v zobe pljune slovenskega „ôsla“.

Najlepši pa je, kar dopisnik, kteremu je „identičnost“ s pravovernimi Slovenci očitno trn v peti, ob koncu svojega kvartalnega dopisa pristavlja. V svojem dečinskem veselju, da je zbrisani madež „ultramontanstva“, „posvêtnim“ mariborskim Slovincem socialno življenje vsaj nekaj, če tudi ne sijajno, premenil, si domišljuje, da smo „ultramontanci“ nad tem kar zavida zeleni. Piše namreč, da „srditi jezo kuhamo in bi se kar z Bogom“) samim skregali, da na liberalne Slovence ne da ognja in žvepla deževati“. — Sveti križ božji! Mi kakor gosp. „neidentičnik“ z vsemi liberalnimi in poštenimi posestniki vred že imamo s točo, katero je Bog pustil nad nas priti, zadosti; zdaj bi še pa želeli „ognja in žvepla!“ S tem bi ne samo Mariborčanom, nego tudi banki „Sloveniji“ velika škoda se godila; in že zarad tega ne moremo „ultramontanci“, ki smo ob enem tudi bankini akcijonarji, želeli, da bi Bog celô „ogelj in žveplo“ puštil iti; kajti v tem slučaju bi Bog ne napravil strehe nad bišami, v kterih „ultramontanci“ bivajo, marveč bi lilo na vse brez razločka.

Bodite potolaženi, g. „neidentičnik“; mi vam in vašim tovarišem, kterih pa nemate mnogo, ker pravite, da „vaša čitalnica precej hira“, — vam in vašim tovarišem iz srca sreče želimo, da ste vendar enkrat pri Nemcih tolike milosti našli, da niste več „wind. Esel!“ Da smo res tega iz srca veseli, priča ves ta spis, ki je od istega spisan, kteremu dopisnik čast skazuje, da ga dvakrat z imenom imenuje in zbada v listu, ki je v svoji liberalni nesramnosti tako dalje prišel, da si sme vsakdo v čast šteti, če ga ta list oslinja. Iz druge strani mu pa „neidentičnik“ priznava, da vodi „malo četico ultramontancev.“ — Če hočete vedeti, kolika da je „četica“ „ultramontancev“, kteri spoštujejo glas „Gospodarjev“, idite v „narodno tis-

*) „Nar.“ po pogansko: „bogom“.

karno“, in g. faktor, ki „Gospodarja“ razpošilja, vam bo povedal, koliko glav da šteje „mala četica ultramontanec“, katerim je „Gosp.“ glasilo. Koliko privržencev pa štejete vi, g. neidentičnik? Čitalnica vam „precej hira“; zanašate se le še na „nektere“ duhovnike, češ, da so „nekateri duhovniki“ uže še tako pametni, da z glavo zmajujejo in ne odobravajo fanatičnega ščuvanja“, ktereга smo med duhovščino „vpihali!“ — Skušajte le s temi „nekaterimi“ srednjo stranko napraviti, in vpihnite jo s svojim „neidentičnim“, ultramontanstvu nasprotnim mehom, — morebiti postane potem vaše socijalno življenje v Mariboru celó sijajno, česar vam — do omotice želimo.

Razne stvari.

(Poštenjaku v časten spomin.) Dne 1. julija umrl je nenadoma v Gradcu Albert žl. Buol-Bernburg v 53. letu svojega življenja. Rojen na Tirolskem, bil je zares tirolski korenjak: katoličan iz cele duše, Avstriji in vladarju udan, kakor le zamore biti zvest kristijan. Bil je prvi, ki je misel sprožil in za njo do smrti delal, da se proti liberalizmu, ki razdeva državo, ustanové katoliško-politična društva, naj bi katoliško ljudstvo ustavljalo se duševni kugi liberalizma, ki taji Boga in sovraži vse, kar je od Boga. Da je blagi mož pravo zadel, spričuje lepo število teh društev, ki bi se še bolj razširile bile, ako bi bilo več tacių korenjakov, kakor je bil nepozabljivi žl. Buol!

(V Rogaškem okraju) vložilo je 7 srenj prošnjo za prenamebno srenjske uprave, kakor jo je „Gosp.“ v 11. šte. načrtal. Pristavile ste se temu dve točki, namreč: da se srenjam zopet da odločilen vpliv na ženitve ubogih srenjčanov, in da naj dež. zbor tudi na to dela, da se sitno in predrago notarsko legaliziranje (poverjenje) odpravi. — Vložile so prošnjo naslednje srenje: Sv. Mohor, Plat, vrh sv. Katarine, Brestovec, sv. Trojica, Rankovec, Nimno.

(Požarni brambovci) imeli so v nedeljo 28. jun. in na Petrovo v Celovcu občen direndaj, ki je pa kakor poroča „Kärnt. Bl.“, malo srečen bil. V nedeljo ob 3. uri popoldne, ko so se hoteli celovski požarni brambovci skazati, pride strašna nevihta in razžene vso družbo. Udarilo je 2krat v mestu, enkrat v hišo župana Jessernigga, ki je bil načelnik svečanostnega odbora, ter je bandero iz okna visečo na male kosce razčesalo, ogenj se vendar ni vnel. Na Petrovo predpoldne je bila osnovana svečanost na griču sv. križa blizu mesta in proti 11. uri, ko vendar nevihta predpoldne tukaj skoro nikdar ne pride, vlije se med strašnim bliskanjem in gromenjem plôha, da je vsakdo le podstrešja iskal. —

(Iz Slatine.) Kljuba denarnemu polomu dovaža se na Slatino gospôde v nepretrgani rajdi. Ne-

deljo bilo je vpisanih 860 odličnih gostov. Zdaj je število gotovo že tisuč presešlo. — Te dni dojde vzvišeni Dijakovski škof, Josip Juraj Strossmayer, kakor navadno na 3 ali 4 tjedne. —

(Kat. pol. društvo v Konjicah) ima v nedeljo 12. julija (god sv. Mohora) ob pol 4ih popoldne na g. prvomestnikovem domu svoj zbor, h kateremu vse ude vljudno vabi. Odbor.

Petresel je ves slovanski svet glas, da se je v stanju popolne blaznosti dne 3. julija o 1/4 4 uri v Ptuj ustrešil č. g. Juri Caf, jezikoslovec, kakoranjih je morebiti po vsej Evropi le prav malo število. Doživel je med vednim jezikoslovnim iziskavanjem in zapisovanjem korenik 60 let, in je bil skoz in skoz verna, pobožna in ljubeznjiva duša, izgleden duhovnik, ves krotek človek! Že kacių 6 tjednov sem je revež blodil, da mu je smrt odsojena. Blaznost ga je slednjič tako prevzela, da so ga mislili dne 3. julija v Gradec v norišnico odpeljati. V jutru tega dne je le o tem blodil, da je ta dan poslednji njegovega življenja, in v trenutku, ko je zaradi molitve želel sam biti, se je nesreča zgodila. Ne pozvedujmo vzrokov, ampak molimo vsi: „Bog nam daj prave pameti, pokojnemu pa večni mir in pokoj!“

Poslano.

Ker me mnogi, posebno v Šmarjih, sumničijo, da je dopis v šte. 26. „Slov. Gospodarja“: „Iz Sladke gore“, od mene, blagovolite javno izreči, da Vam o tej stvari nisem jaz poročal.

Na Sladkigori dne 2. julija 1874.

Fr. Kline, kaplan.

Potrjevajé to vsem radovednim, se ne moremo zadosti čuditi, da zamore sploh človek se najti, ki se nemara še spodtika nad dopisom, ki meri na to, da se brani javna moralnost. Bi mar tudi „Gospodar“ očitnim napakam skoz prste gledal, in pritožbe poštenių gospodarjev pod klop metal? Kaj še! Njemu je ravnilo: Resnici in pravici prosto pot!

Tržna cena pretekli točen	V Mari- boru		V Ptuj		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	7	40	7	—	7	—	6	85
Rži	5	30	5	15	4	50	3	—
Ječmena	4	50	4	50	2	40	4	10
Ovsa	3	60	3	50	2	20	2	80
Turšice (koruze) vagan .	5	40	5	20	5	—	5	—
Ajde	4	50	4	50	5	60	5	10
Prosa	5	—	4	60	4	40	—	—
Krompirja	3	—	2	50	2	—	1	80
Sena cent .	1	50	2	—	1	—	1	25
Slame (v šopkih) . . .	1	40	1	60	—	80	1	40
za steljo	—	80	1	15	—	60	—	90
Govedine funt	—	28	—	30	—	28	—	24
Teletine	—	28	—	26	—	28	—	24
Svinjetine	—	31	—	30	—	44	—	34
Slanine	—	44	—	38	—	44	—	40